



בסיעתא דשמיא
גיליון

”דביאנא
אל בית
דגאון
ודגלו עלי אדבא”

שיעורים שנמסרו מפי
הרב ישראל סאלי פחימה
שליט”א
רב ק”ק ”תפילה למושה אמת לויעקב”
וביהמ”ד ”משכן דניאל”

שמות • וארא • בא • בשלח • יתרו • מוש
בראשית • נח • לך לך • וירא • חיי ש
נשא • בתעלותך • שדה לך • קרה • ה



פרשת

פי תשא

זמני השיעורים של הרב מתקיימים מידי שבוע כדלהלן:

בבית הכנסת "זכור לאברהם" פלח 6 באר שבע:
בימי רביעי בשעה 20:00 בערב.

בבית הכנסת "בית אברהם" שכונה א' באר שבע:
בימי שלישי בשעה 18:30 בערב.
מידי שבת בשעה לפני צאת השבת.

בית הכנסת "תפילה למושה אמת ליעקב" רח' הכותל המערבי 42:
בימי ראשון, שני, שלישי וחמישי לאחר תפילת ערבית.
מידי שבת בשעה 14:30 עד תפילת מנחה.

בית כנסת "ממזרח שמש" שכונת פלח 7:
ימי ראשון ושני בשעה 18:30



חדש! חדש!

בבית הכנסת "עוזי ומעוזי רחמים" רח' עליזה בירון 24 ב"ש
ימי חמישי בשעה 20:00-21:00



חלק מהשיעורים נמצאים לצפייה ברשת היוטיוב
ניתן גם להוריד את העלון באתר : לדעת נט www.ladaat.info

כתיבה ועריכה: נתנאל ח.
להארות והערות וכן לקבלת הגיליון ניתן לשלוח מייל בכתובת:

Bhsp2020@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

להזמנת שיעורים: 054-84-06-294



המעוניינים לזכות לקחת חלק בגיליון זה

(לרפואה/הצלחה/זיווג/ עילוי נשמת וכו')

מוזמנים ליצור קשר לטלפון:

054-84-06-294





“ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ועטרת זהב”: התיקון הגדול ביותר לחטא העגל

גדול לעם ישראל, התקינה סעודה לאחשורוש ולהמן הרשע ונשתכרו יין ביותר, וסבור היה המן שחלקה לו כבוד ולא היה יודע שאסתר פרשה לו מצודה, שמתוך ששכרותו יין קנתה לה אומתה שערכה לה שולחן לעולם הזה ולעולם הבא.

אומר המדרש, שכל המועדים יהיו בטלים וימי הפורים לא יהיו נבטלים לעולם שנאמר "...וזכרם לא יסוף מזרעם".

מלמדנו, שלעתיד לבא כל המועדים יהיו בטלים לבד מפורים. ועומד על כך ה'בני יששכר' ואומר במאמריו על חודש אדר מאמר ד' אות ח' - מדוע שיתבטלו המועדים, הרי זו התורה לא תהיה מוחלפת? ועוד, שפורים הוא אינו מהתורה אלא מדרבנן!?

הקדמה: פורים הוא היום הכי גבוה שייכול להיות בשנה, ומה שייכול האדם להשיג ביום זה אינו יכול להשיג בכל ימות השנה **כולל ביום הכיפורים**.

אומר **רבי ישראל מרוז'ין** [ומקור הדברים הוא בזוהר], שאם אדם אומר לדוגמא שדוד הוא כמו משה, ממילא משה הוא יותר גדול... לכן כשאומרים שיום הכיפורים הוא כפורים ממילא פורים יותר עצום ונשגב.

אסתר הכינה שולחן לעולם הבא

מעלת יום הפורים אינו מהרמה השייכת לעולם הזה. והראיה היא מהמדרש שאומר על משלי, "טבחה טיבחה מסכה יינה", אמר רבי אבהו, זו אסתר המלכה, שבשעה שהגיעה צער

והנה, אותה סיטואציה שאירעה בפורים, לפי כל כללי האתיקה וכללי התורה הפשוטים, עם ישראל היו אמורים **חלילה להימחק**.

ומעולם לא אירע דבר כזה שהצליחו לשכנע את הקב"ה לעשות כליה לעם ישראל ה' ירחם.

אלא, **שהביאור הוא**, ששאר החגים יהיו בטלים ברוב לעומת פורים, שמצינו שכל החגים הם זכר ליציאת מצרים, והרמה של הניסים והאורות שחווינו ביציאת מצרים, הם כלל לא יהיו מורגשים ביחס לאורות והניסים הגדולים והעצומים שנקבל בגאולה האמיתית.

תפילין מזהב

יש תרגום על הפס', **"ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ועטרת זהב"**: "ועטרת זהב" - תרגומו, **תפילין מצופין זהב**. וקשה, הרי נאמר שתפילין שחורות זה הלכה למשה מסיני...!?

יש מבארים **ע"פ החת"ס**, שכיון שהיה זה בחול המועד של פסח שלא מניחין תפילין במועד, לפיכך כדי לא לבזות את אחשורוש הלך מרדכי ושם על ראשו תפילין מזהב שלא יוצאים בהם ידי חובה.

ובספר **אביטה נפלאות** מביא את הבית יוסף בסימן של"ב, שמביא את הביאור של המרדכי, שאם התפילין מצופין זהב אך השיגין שלהם בולטות בשחור, אזי הן כשרות, וכך יצא מרדכי היהודי מלפני המלך אחשורוש.

גם ביחס לעולם הבא

ולגבי פורים, גם ביחס לאותם ניסים בגאולה הוא עדיין יעמוד על איתנו. דהיינו, **שפורים היה חידוש**, שגם ביחס לעתיד לבא הוא נשאר על חידושו ונתפעל ממנו גם אז.

אומר רבינו האר"י בפרי עץ חיים על פורים בשער ה', וה' יתברך ברחמיו רצה להיטיב עמהם יותר מכל אשר היה בתחילה, שכמוה לא נהייתה מימי קדם וה' יתברך רוצה להיטיב עמנו ולהאיר לנו בכל זמן וזמן, ובכל שנה ושנה בימי הפורים האלה, שאז נעשה הנס, ושתמיד בימים אלו יתגלה אותו ההארה של מרדכי, ואם הארה זו לא היתה בשבת ולא בימים טובים אלא בפורים בלבד שנאמר **"וימי הפורים האלו לא יעברו"**, כי היא ההארה שמעולם לא נהיתה כמוה.



בין ארור המן לברוך מרדכי, ומדוע דווקא את ההבדלה הזו ולא הבדלה אחרת, כמו עד שיבדיל בין תכלת לכרתי וכדו'?

ר' שלמה קלוגר מחדש חידוש - שסוד פורים הוא סוד תשובה מאהבה. ונקדים, כידוע, אומר רבינו האר"י, שסתם אחשורוש הוא אחשורוש המלך וכאשר נכתב המלך אחשורוש, הכוונה גם למלכו של עולם [ויש דעות בחסידות שגם כאשר מוזכר אחשורוש לבדו, הכוונה היא ג"כ על הקב"ה וצריך עומק למצוא זאת]. וכאשר נכתב המלך סתם בוודאי שהכוונה היא על הקב"ה.

אומר המן למלך אחשורוש - **"ועשרת אלפים כיכר כסף אשקול על ידי עושי המלאכה להביא אל גזי המלך"**, והוא מדבר על הקב"ה. ומבארים התוס', שהמן אמר בליבו שרוצה לקחת סכום השווה לכל המחצית השקל שנתנו כלל ישראל.

מחצית השקל מחשבה ומעשה

ולחידוד הדברים, אומר רבי יהונתן אייבשיץ, מדוע הביאו עם ישראל מחצית השקל ולא שקל, הרי שקל שווה לנפש כנגד שש מאות

הדור קבלוה מחיבת הנס

הגמ' אומרת, שמצד אחד כתוב שעם ישראל אמרו **"נעשה ונשמע"**, ומאיך גיסא ה' כפה עליהם הר כגיגית. ונאמרו על כך תירוצים רבים. ומבארת הגמ', שאע"פ שכפה עליהם הר כגיגית, הדור קיבלוה בימי אחשורוש ברצון, שנאמר **"קיימו וקיבלו היהודים"**, כביכול חזרו לאותה סיטואציה, והדבר נרמז במה שנאמר **"קיימו וקיבלו"**, ש"קיימו" זה כמו **"נעשה"**, ו"קיבלו" זה כמו **"נשמע"**.

ואומר רש"י, שקיימו וקיבלו בפורים ברצון מחמת **אהבת הנס**. ולכאורה, הרי כל סיפור המגילה אינו ניסי אלא נראה כטבעי לחלוטין? ועוד, הרי מוקד הניסים היה במצרים ומדוע שמה לא קיבלו ברצון?

וצריך להבין מהו דקדוק הלשון במילה 'הדור' הרי אם בפורים קבלוה משמע שעד עכשיו לא קבלוה אז זה לא הדור?

מה יש בין

ארור המן לברוך מרדכי?

ועוד, נאמר שהאדם צריך להיות **מבוסס מהיין**, עד שלא ידע להבדיל

כמו טבעת הנישואין שלהם. ואמר, מוטב שיהיו כמו מאורסים ולא כמו נשואים שאם היה כמו נישואים הקטרוג היה הרבה יותר גדול, ומשה בחכמתו מנסה לצנן את חומרת המעשה של חטא העגל.

כותב המדרש תנחומא, שמשה מסוגר על עם ישראל ע"י שאומר לה' את מי ציווית לא לעבוד עבודה זרה? אותי בלבד, שנאמר "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", ודיברת עימי בלשון יחיד ולא בלשון רבים, וקיבל בורא עולם את טענתו...

אומר רש"ק, אם עם ישראל יקבלו את התורה מאהבה זו קבלה גמורה, כיון שאינו דומה מי שקיבל בכפיה שיכולים לומר עם ישראל כפו עלינו את התורה, ולכן הגיוני שנישבר ונמנע מעשיית המצוות... **לכן** לא יכלנו אז לקבל את התורה מאהבה, כיון שזה היה מהווה סכנה גדולה.

א"כ המודעה רבה לאורייתא, היה סוג של צינון הגחל הבורע של הקיטרוג של חטא העגל.

לפי זה, רק בפורים **התחדש תשובה מאהבה**, וקיימא לן שבתשובה מיראה הזדונות נהפכות לשגגות, והמעשה

אלף... אלא שכידוע, עם ישראל בחטא העגל לא חטאו במעשה אלא **במחשבה**, ממילא חטא שלם כלול ממחשבה ומעשה, אם זה רק מחשבה צריך להביא מחצית השקל לכפר על נפשותיכם.

והנה, **בימי נבוכדנצאר** היה לעם ישראל סיטואציה קשה. **ואומרת הגמ'**, הם לא עשו אלא לפנים, כלומר, בליבם לא השתחוו באמת. א"כ, מגיע המן ואומר, הרי עם ישראל הם אותם נשמות, **ובחטא העגל** הם חטאו במחשבה, ואצל נבוכדנצאר הם חטאו **במעשה**, או אז אמר המן קח את מחצית השקל ממה שהם הביאו שם, תחבר כאן מחשבה ומעשה, והנה לפניך עובדי עבודה זרה מושלמים... ח"ו.

מוסיף המן - ואם שם אמרת למשה רבינו "**הרף ממני ואשמידם**", כי יש רק חטא במחשבה ובפועל לא עשו מעשה [למרות שבע"ז ה' מצרף מחשבה למעשה אך בפועל עדיין זה לא מעשה אלא זה רק מחצית השקל], אומר המן, בורא עולם, כאן יעידו אחרונות על הראשונות, ואני אתן במקומם את מחצית השקל...

אומר רש"ק - שמשה רבינו שבר את הלוחות משום שאמר שהלוחות הם



שטבע הוא נס, וחיבת הנס הוא שגילינו חיבה בנס המיוחד הזה.

מרדכי כותב את מגילת אסתר ומגלה, שבשעה שישבו עם ישראל בסעודה של אחשוורוש כבר הגיעה הישועה ע"י הריגת ושתי, וכאן מתעורר בלבבות עם ישראל רשפי אהבה להקב"ה, **וכמה הוא טוב** שהקדים רפואה למכה. לכן התשובה שלהם היתה מאהבה והם מחקו למפרע את חטא העגל והדור קיבלוה מרצון עליהם ועל זרעם.

משלוח מנות שתי מנות

נאמר במגילה "ומשלוח מנות איש לרעהו". וצ"ב, מדוע לגבי משלוח מנות מספיק 2 מנות לאיש אחד ובמתנות לאביונים צריך 2 מנות לשני אביונים.

בספר 'בגדי כהן' מביא חידוש, שמה שנותנים 2 מנות בפורים זה משום שהמילה מנה בגימטריא עולה 95, ועוד מנה עוד 95, סה"כ 190. מנהג העולם, שבשתי מנות נותנים מיני מזונות ויין, והגימטריא של דגן ושל גפן עולה 190 גם כן.

אומר ה'בני יששכר' "ישוּבו יושבי **בצילו יחיו דגן יפרו כגפן**", הביאור

קיים, וניתן להחזירו במהירות למערכת, **אולם בתשובה מאהבה**, הזדונות נהפכות לזכויות, ונעשה כאן מעשה אחר במציאות.

אומר רש"ק, בפורים, שהגענו לדרגה של תשובה מאהבה אנו יכולים לחזור ולקבל את התורה מאהבה, כיון שעכשיו אין מה שיקטרג כי בכח התשובה הזו להפוך את העוונות לזכויות.

וניתן להוסיף, שמה שנאמר הדור קיבלוה בימי אחשוורוש, הכוונה - כמו "**הדר הוא לכל חסידי**", שהם חזרו בתשובה מאהבה ולכן קיבלו את התורה ברצון.

והרי צמו והתענו?

והנה, עם ישראל בפורים **צמו והתענו**, ואם כן יש כאן תשובה מיראה, וכיצד אומר רש"ק, שהתשובה היתה מאהבה?

אלא, **הביאור הוא**, שמגילת אסתר קרויה כך, משום שהכל היה נס בהסתרה - והחידוש הגדול בפורים הוא, שגילינו והחלטנו להאמין שזה לא סיפור טבע אלא כל זה היה נס, וא"כ יש כאן חיבה מסויימת של נס **שלא התרגלנו**. ועד היום לא התרגלנו,

לאור הדברים, אם יש כאן בפורים, **"קיימו וקיבלו"**, הם חזרו שוב פעם לאמירה של "נעשה ונשמע", והכתרים צריכים לחזור אלינו. והנה, בשבת משה רבינו מחזיר לנו את הכתרים. מחדש הרב, **שבפורים**, מרדכי היהודי כל שנה מחדש מחזיר את הכתרים של שורש משה רבינו.

והדבר נרמז במילים - **"ומשלוח מנות איש לרעהו"**, משה נקרא "איש האלוקים", ומרדכי נקרא "איש יהודי" היה בשושן הבירה, "א"כ, משלוח מנות זה 2 כתרים איש לרעהו - שהוא מביא לנו אותם בכל פורים מחדש.

אומר ה'אמרי אמת' מגור על פרשת ואתחנן, שכאשר עם ישראל אמרו **"נעשה ונשמע"**, הם קיבלו 2 כתרים והם בבחינת תפילין של ראש ושל יד, לכן מובן מדוע מקדימים תפילין של יד לשל ראש, כיון שקודם **"נעשה"**, לאחר מכן **"נשמע"**, וזהו סוד התפילין.

ולכאורה קשה, **כיצד הניחו תפילין**, הרי נסתלקו מאיתנו הכתרים? וביותר, הרי בשבת אנו לא מניחים תפילין...? ולפי דבריו דווקא בשבת היינו צריכים להניח תפילין משום שחוזרים אלינו הכתרים.

הוא כך, סוד סוכות הוא סוד תשובה מאהבה. א"כ אלה שיושבים בצילו, אלו שיושבים בסוכה, **"יחיו דגן יפרו כגפן"**, הכוונה היא 2 הדברים הללו חיטה וגפן, אתה מפרק ומרסק אותם והם מתעלים בדרגה - גפן היה עץ ונהיה בורא פרי הגפן, וכן חיטה נהיה מזונות והופך להמוציא לחם מן הארץ.

ממילא 2 המינים הללו גפן וחיטה הם **יסוד התשובה מאהבה**, לכן "ישוּבו יושבי בצילו", הם יחיו כמו הדגן, ויפרו כגפן, זאת אומרת, שאצלם הריסוק והתשובה שלהם מעלה אותם, ולא כמו זדונות שנהפכות לשגגות אלא לזכויות.

אומר הבני יששכר, 2 מנות בפורים, **דגן וגפן** - מבואר בצורה נפלאה, כיצד הם מתקשרים לתשובה מאהבה.

"משלוח מנות איש לרעהו"

בספר **'שבילי פנחס' על פורים** במאמר מט' מביא, שבני ישראל בפורים הדור קיבלוה ברצון בימי אחשורוש, וזה רמוז ב'**קיימו וקיבלו**'. א"כ, כשעם ישראל אמרו "נעשה ונשמע", ירדו שישים ריבוא מלאכים וקשרו להם כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. ולאחר חטא העגל הסתלקו הכתרים.



לאור הדברים, הרי רבינו האר"י אמר, שיש בפורים גילוי שאין אותו בשבתות וימים טובים, כיון שבשבת משה מחזיר לנו את הכתרים ו**אצל משה אנו עדיין בפרשה של חטא העגל** ואיננו יכול להחזיר את כתרינו במובן השלם, אך בפורים שיש גילוי **כעין עולם הבא**. ממילא, אנו מניחים תפילין ויש עלינו את הכתרים והראיה ממרדכי היהודי שיצא **"בלבוש מלכות ועטרת זהב"**, כי בא לרמז שבפורים הגענו לשלמות, והוא יום שאיננו שייך לעולם הזה. לכן הוא יצא דווקא עם **תפילין מצופות זהב**.

לכן מובן מדוע אנו מקבלים את המנות ממרדכי כיון שהוא מחזיר לנו את 2 הכתרים והכתרים הם התפילין.

להתפאר בזהב העגל

אם אלה הם פני הדברים, הכל מתחבר נפלא כפתור ופרח: יום פורים הוא בגדר תשובה מאהבה, וביום זה אתה יכול לקחת את הזהב של חטא העגל ולהתפאר בו. והן אמת, שאין קטגור נעשה סגור, אולם לאחר תשובה מאהבה העבירה נהפכת למצווה, לכן אין שום בעיה להתפאר בזהב.

והביאור הוא, שבאמת קיבלנו כתרים שהם בבחינת התפילין, ושחטאנו בעגל איבדנו אותם ונשאר לנו **התפילין כרושם**, אך בשבת כשאנו מקבלים את הכתרים עצמם אנו לא נשים את ה'חיקוי'...

משום הכי קשה, הרי בפורים שזהו זמן קבלת הכתרים מדוע אכן צריכים להניח תפילין?

"תורי זהב נעשה"

בספר **'צורר המור'** לבעל האלשיך הקדוש, כותב על הפס' **"תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף"**, "תורי זהב" אלו ב' הכתרים שקיבלו עם ישראל במתן תורה.

א"כ נלע"ד לומר בס"ד, שהכתרים של עם ישראל במתן תורה היו תפילין מזהב, וכאשר הם חטאו בחטא העגל הם קלקלו בזהב והורידו את העדי [שנאמר "הורד עדיך מעליך"], **והוא כבר לא תכשיט**, לכן ירד עם ישראל לדרגה הנמוכה של התפילין. לפיכך, עם ישראל בשבת כשהוא מקבל את ההארה הגדולה של המקור של סוד התפילין עצמם, לא שמים את התפילין של הבהמה.

ממילא, זה הסוד של פורים, שנוטל אדם, זהו בורא עולם ישתבח ויתעלה שמו. את בנו, זה עם ישראל, ורבינו האר"י אומר, שביום פורים מתגלה יסוד דאבא ובפורים מרים אותנו ה' עם האבן, עם העבירות הקשות ביותר. אולם יש תנאי אחד והוא, ובלבד שיהיו לו געגועין על אביו, שהילד צועק, אבא תרים אותי על ידך...

בפורים אנו אומרים להקב"ה, יש לנו עבירות בידינו, וברגע אחד ניתן להפוך אותם למצוות. ניתן להפוך את העגל מזהב לתפילין מזהב, ונצרכים רק הגעגועין... **תשובה מאהבה.**

אם יגיע האדם לדרגה זו ע"י השתיה של היין, לאבד את הראש מדעתו, אך ממקום של שאיפה להתקרב לאבא שבשמיים, או אז ניתן ברגע להפוך מארור המן לברוך מרדכי.

יסייענו ה' יתברך על דבר כבוד שמו, שנזכה לעלות ולהתעלות בחג פורים הקדוש הבא עלינו לטובה, ויתמלאו כל משאלות ליבנו לברכה. אמן כן יהי רצון.

ונהתום - נאמר חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי - **והביאור הוא**, שיכול להיות יהודי בפורים שהוא יהיה ארור המן וברגע אחד יהפוך לברוך מרדכי עם כל המעשים שלו, כיון שהכח של פורים והתשובה בו הוא, שאנו פונים לבורא עולם ואומרים לו, איך יכלנו לחטוא כך לפניך...?

נוטל אדם את בנו...

אומר האמונת עתיך - שכל ספר בתנ"ך מקביל לפרק במשניות שבת בבחינת כ"ד קישוטי כלה ודניאל הוא כנגד פורים [ודניאל נתן עיצה לנבוכדנצר - "חטאך בצדקה פרוק", והמן למד זאת ולקח את כספו ופירנס את העניים וזכה שיאריך זרעו ולא ימחק לכן נענש דניאל למרות כוונותיו הנשגבות].

א"כ פרק כא במשניות שבת הוא מקביל לספר דניאל, ונאמר במשנה הראשונה יסוד לכל ימי הפורים: **נוטל אדם את בנו והאבן בידו ואת הכלכלה והאבן בתוכה**, כלומר, אדם מגיע הביתה בשבת ורואה את בנו מחזיק אבן כלשהיא האסורה בטלטול, והבן מבקש מאביו שירים אותו. אומרת המשנה, שמותר לעשות כן.